

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

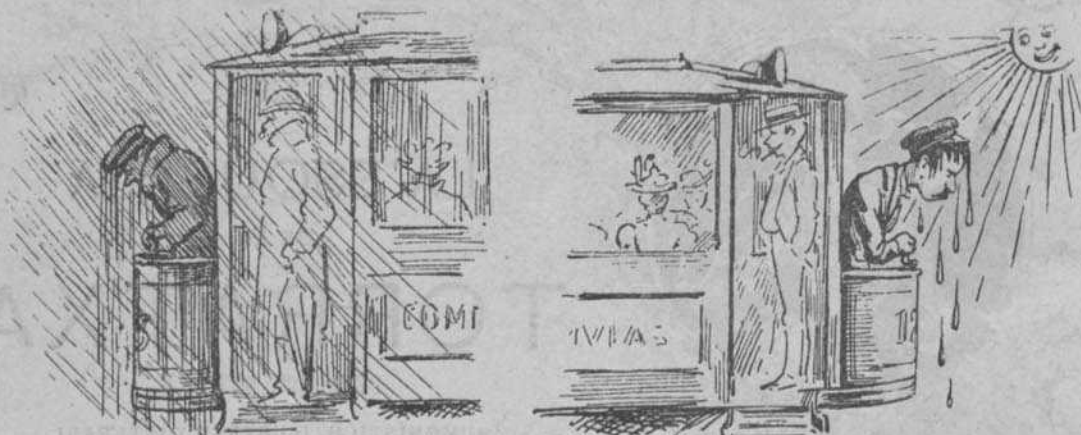
PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba Puerto Rico, y Extranjer, 5

ELS CONCERTS DEL LICEO

—Vaja, aixó resultaria molt més elegant, si tots los del Orfeó Català surtissin vestits de Lohengrin.

Aquesta va ser la causa.

CRONICA

A lo millor de la resistència passiva al pago de las contribucions, va buscarse ab molt afany un derivatiu que posés terme á n' aquell estat de coses tan pintoresch per Barcelona y tan crítich pel govern. Y aquest derivatiu va trobarse sense necessitat d' esforsar gayre la imaginació.

Als industrials que deixaven portarse presos se ls va dir:

—No siguéu gats: paguéu, y salvarém el concert económic que tant interessa á Catalunya.

Desde aquell instant tothom va tornar-se filarmónich, fins els que no estaven per musicas.

Sempre recordaré que 'l general *Sursum corda*, terror en aquella época dels botiguers recalitrants, assistia puntualment á tots els ensaigs de concert económic que tenian lloch al palau episcopal baix la batuta il·lustríssima del mestre Morgades. El general, en Girona, en Pantorriells, en Sedó, en Cucurella, en Sallars, tot un floret de senadors y diputats de tots els matissos, puig fins n' hi havia de color de gos quan fuig, celebraven una reunió darrera de l' altra, refermant-se en lo propòsit de demanar per Catalunya 'l concert que havia de fer-la felissa... Y 'l govern, segons ells opinaven, no podia excusarse de concedir-lo, en primer lloch pels compromisos que tenia contrets, y en segon terme pera premiar als contribuents que al últim s' havian decidit á fer bondat.

Mentres aquesta congregació d' eminències que bé podriam dirne l' alta càmera dels concertistas, treballava plena de activitat y confiança, els elements mes bulliciosos, ó com si diguessem la càmera baixa, no s' adormia tampoch sobre la palla. Y 'ls Russinyols, ab tot el *Foment* al seu darrera, y 'ls Roberts ab totes las cabras mes ó menos lleteras dels remats municipals, y 'ls evolutius del Catalanisme ab totes las perdis eixidas del niu de *La Veu de Catalunya* no deixaven pedra per moure, y á cada instant organitzaven meetings de propaganda en pro del decantat concert.

Durant molt temps, tot alló no signé propietat concert, sino gatzara atronadora... Confesso que jo fins vaig sortirne marejat, y á copia de

sentir discursos vaig acabar per no entendre de lo que s' tractava.

—No s' hi enfundi—va dir-me un entusiasta de la reforma.—El concert que aném á demanar y á exigir si es necessari s' compon exclusivament de música del porvenir, d' aquella música que no s' entén fins que l' oïdo hi està ben acostumat.

—¿Pero vol dir que no desafinan?—vaig observar-li.

—Fugi d' aquí, home, fugi d' aquí. ¿Quí parla de desafinacions?

—Com veig que hi ha dos orquestes... la de ca 'l Bisbe y la del Foment...

—Y aixó que hi vol dir? Las orquestes serán distintes; pero la música es la mateixa. O sino esperi al dia en que s' reunixin á tocar plegadas, y vosté veurá quin efectarro.

—¿Y aquest dia, quan vindrá?

—Quan se porti l' assumpto á las Corts. Llavors veurá ab quin brillo defensen tots las aspiracions de Catalunya. Jo no sé pas si serém atesos, pero per lo que toca al triufo moral, aquest es ben nostre, per lo mateix que será degut á dos elements respetabilíssims: primer á la bondat intrínseca de la nostra causa, y segon á la cohesió estreta de tots els representants de la terra catalana. Siga 'l que s' vulga 'l resultat que s' obtinga, haurém sembrat una llevor fecunda.

Respectuós de tots els apassionaments sincers, no vaig oposar la mes mínima objecció al entusiasme que manifestava 'l meu amic concertista.

—No s' hi pert res en esperar!—vaig dir-me per mí mateix.

Y ara 'ls diré que tot esperant, ab una mica mes me pelo. ¡Mare de Deu quin fret!

No sé, ni puch explicarme com ha sigut, pero es un fet que no admet duptes, per lo mateix que es un fet consumat. Acaba de oferirse una nova manifestació de la inconsistència ja tradicional de aqueix catalanisme qu' està desmentint ab las obras lo que proclama ab las paraulas.

Perque vaja, estém cansats de sentir á dir que 'ls catalans som molt reflexius, molt serios y molt pràctichs en las nostras concepcions; que tenim una gran fermesa y una extraordinaria tenacitat

TRANVÍAS ELÉCTRICHS

Y aquests varen sé 'ls efectes.

en las nostras empresas; que allà ahont posém la banya hi deixém forat.

Tot això 's diu y 's repeteix mil cops cada dia, y de aqueixas condicions se 'n fa derivar precisament la diferenciació radical de Catalunya dels demés pobles de la Península, y la necessitat de que se 'ns reconega 'l dret á disfrutar de vida propia.

Y no obstant res mes equivocacat, res mes fals que 'l fonament de aqueixa teoria. Els catalans formém avuy un poble lleuger, superficial, versàtil, olvidadís. Si alguna vegada 'ns enceném fem sempre foch de palla, que 's consum en un instant, convertintse en cendra. Vé tot seguit una bufada de vent y ni la cendra 'n queda com á recort de aquella flamarada que amenassava ab arborarho tot.

Aquí á Espanya, á jutjar pels efectes, els únics que saben ahont van, son els que 'ns dominan: d' altra manera ja no 'ns dominarian. Fins en Silvela, tan cara-girat, es un modelo de constancia y d' entesa al costat dels que durant tot aquest temps han portat el pòndol del catalanisme.

Vagin á saber sino com se las ha compostas perque dels 40 diputats que té Catalunya al Congrés, únicament quatre, un d' ells ab la paraula y 'ls tres restants ab el vot, se prestessin á la defensa del concert económic. Dels 36 restants, la major part van fugir d' estudi. Ni 'ls que mes compromesos estaven ab el Foment ó ab el bisbe van compareixe á la llista. Francament, si jo 'm trobava dintre de la pell del doctor Morgades, els excomunicaria... Ey, els excomunicaria si no m' escapés el riure, que tot podria ser.

..

Se dirá que ben garbellat aixó del Concert económic era una solemne ximplera, y que no valia la pena de que ningú 's molestés anant á las Corts á defensarlo. Llavors já qué venia ferlo bandera de una agitació tan tremenda com la que 's va promoure? ¿A qué alsarlo com un mur de contenció de las corrents populars quan aquestas seguien lo seu curs natural, y un curs ben perillós pels enemics de Catalunya?

¿Es á dir que tot alló va ser una broma?

No era de presumir que 'l Palau episcopal y las salas del Foment poguessen ser els alberchs de duas collas de bromistas.

Y pensar que fins els quatre diputats, que 'l un ab la paraula y 'ls tres restants ab els vots

van defensar el concert obraren també tal vegada per seguir la broma!

Perque si l' esmena qu' ells sostingueren era un fet extret de las entranyas del malaventurat Sr. Sallarés que ni pit va tenir pera presentarse y declarar qu' era filla seva, millor hauria sigut que l' haguessen enterrada en silenci com s' enterra á tots els fetos. Ningú 'ls obligava á ferli l' autopsia, á cantarli un responso de pobre á una veu no mes, y á obsequiarlo ab una votació nominal que havia de donar per resultat sols quatre vots á favor del pobre difunt.

Desenganyinse: res al mon mes trist que la reproducció de l' eterna faula del *Mons parturiens*.

«Gran terratrèmol se sentia, terratrèmol cavernós... La montanya anava de part... Y quan la gent estava mes espahordida, la montanya va parir *ridiculus mus*.»

Exactament igual ab el concert económic. La montanya bramulava sordament... La montanya anava de part... Y la montanya va parir *ridiculus Cucurellus*.

P. DEL O.

INTERINAMENT...

Mentrestant que 'ls deus majors del caciquisme local fan un treball colossal á favor d' uns quants senyors que malgrat lo poch que dona per lo molt que fa suhar, el càrrech volen pescar d' arcalde de Barcelona, segueix la vara empunyant en Martínez Dominguet. (El diminutiu aquest m' ha fet ferlo el consonant.)

Y es clar, com que á l' arcaldia si avuy s' hi es, demà no l' home en tal situació va tirant no més pel dia, quedantse guardats al pap sense tirals al carré els mil projectes que té amagatzemats al cap.

Y aixís sens mica ni molla d' iniciatives ni plan sembla avuy la Casa Gran ni més ni menos qu' una olla.

Tot son parany, trampas, telas y sospitas y recels; mentre uns en tot troban pels

altres en tot troban pelas.

Si á la casa gran t' arrimas
y á n' els regidors t' acoblas
sentirás que l' un diu:—¡Doblas!
y l' altre contesta:—¡Primas!

Si un proposa uns quants bunyols
un altre ja hi troba taps;
la majoria vol naps
y la minoria cols.

Y entre disputa y disputa
de la que sempre algú rep
al mercat de Sant Joseph
qui no s' hi unta s' hi embruta;
l' aigua de Moncada fuig
y mulla moltes butxacas;
passan totes las carns flacas
y es ven no més qu' el rebuig;
la reforma no la veus;
els consums fan tapá el nas,
y et trobas á cada pas
ab un tarugó entre peus.

Y tot va remalament
menos per 'quell que s' hi engreixa;
y responen, si algú 's queixa
qu' aixó es interinament.

Pro interinament tot passa
si es un nyap gros com la Seu,
interinament tot jeu
si es un plan que 'ns convé massa.

Y pel nostre perjudici
aquesta interinitat
potsé no s' haurá acabat
fins el día del judici.

JERH DE JESFUS.

ISANTA IGNOCENCIA!

Un fulano, reincident empedernit y acusat de
no sé qué, deya una vegada á un jutje:

—Vostés els magistrats tractan als criminals
ab molta duresa, y fan mal fet. En lloch de sen-

tir per nosaltres repulsió, haurian de mirarnos
ab simpatía.

—¿Y aixó?—preguntava 'l jutje ab curiositat.

—Sí senyor; perque nosaltres els sostenim.

—¿Vosaltres?

—¿Qui ho dupta? Si no hi hagués criminals,
els jutjes ¿en qué s' entretindrian?—

¡Hermosa lliadó de filosofia práctica que, sal-
vant lo de la criminalitat, pot molt bé aplicarse
á la premsa de Barcelona y al tranvía del In-
glés!

La premsa, en aquest cas, es el jutje; l' Inglés
es... lo altre. Tant que murmurém del tranvía,
tantas pestes que d' ell escribim, y no obstant ab
sobrada rahó podria dirnos:

—Si 'l tranvía no existís ¿en qué s' entretin-
drian molts días els periódichs?

Verdaderament, de *vinayas* tan explotables—en
el bon sentit periodístich—com el tranvía, no n'
hi ha gayres.

Sempre dona una cosa ó altra que dir. Jo fins
he arribat á sospitar que un periódich consagrat
á parlar exclusivament del tranvía y de las se-
vas hassanyas, no deixaria de tenir interés. ¡Es
tan copiós el caudal d' incidents trágichs, có-
michs, bufos y de tota mena que d' ell brolla á
tot' hora!

Un día aixafa á una criatura.

L' altre desconjunta un carretó.

L' altre embesteix á una catalana.

L' altre descarrila y está tres horas entretin-
gut...

Diguém d' ell lo qu' en un moment segurament
de bon humor, va dir en Voltaire de Deu:

—Si 'l tranvía no existís, seria precis inven-
tarlo.

Per fortuna está inventat días ha, y la seva

ELS INGLESOS Y LA GUERRA

Un carrer de Londres la nit que va rebre's la notícia de la liberació de Ladysmith

FAMILIA GITANA

prodigalitat en oferirnos temas ja dramàtics ja alegres no s'estronca.

Verbi gracia, el que aquesta senmana ens ha brindat ab la seva esplendides may desmentida.

L'assumpto son els fanals elèctrics que pera iluminar la Gran-Via s'havia obligat a instal·lar.

Tothom deu recordar la qüestió. Després d'aquelles ruidoses disputas sobre si l'Inglès posaria o no al mitj de la Gran-Via els famosos pals qu' en Griera, bromista y oportú com sempre, havia fet arrencar, el litigi va transigir-se amistosament mitjansant aquesta fórmula:

—Jo—va dir el Muncipi—t' autoriso perque col·loquis els pals al mitj del passeig.

—Y jo—va contestar l'Inglès—me comprometo a iluminar la Gran-Via, posant un llum elèctric al cim de cada pal.—

Dit y fet... Es a dir, entenemnos: els pals tornaren a aixecarse, els fils quedaren col·locats y l' tranvia elèctric comensà a corre. Lo que no arribà a fet y s' quedà en dit va ser la iluminació estipulada.

¿Per qué?

Aixó es lo que aquesta

senmana hem lograt averiguar.

Humil, compungit y entonant el *mea culpa*, al cap de cinch mesos d' explotar la generosa concessió del Ajuntament, l'Inglès se 'ns presenta y 'ns diu:

—Senyors, haurán de dispensarme: d' alló que 'ls havia promés d' iluminar la Gran-Via, no n' hi ha de fets.

—¿Cóm s' entén? ¿Ara sortim ab aquestas?

—Val més ara que may: un dia ó altre ho havia de dir. Confesso 'l meu error y reconeech que m' havia equivocat. La meua forsa elèctrica no serveix per fer claror. Pera posar en moviment els cotxes del tranvia y desgraciadament de tant en tant algú transeunt, molt bé; pero d' aquí no passa. Malastrugancia, es a dir, fum, tant com vulguin; ara, llum, ni una gota.

—¿Pero aixó—ha replicat Barcelona—es una broma de mal género!

—No es broma: parlo ab molta serietat, ab tota la serietat de qu' es capás un anglès... que 's proposa rifarse una població.

—¿Y per qué no m' ho has dit fins ara?

—Perque fins ara no me 'n he adonat.

—¿Que se 'n riuen?... Pues si aquest baylet va seguint aixís, ab el temps potser arribará a ministre.

EL PAPU

—Per fer tremolar la esfera
y moure al Congrés trasbals
quatre parauletes bastan:
¡Bon cop de fals!

La ignocència qu' en aquest assumpto aparenta l' *Inglés* es de lo més graciós que pot imaginar-se. Las sevas explicacions, posadas en música y una mica ben vestidas, farien esquinsar de riure al públich més mal humorat.

Per tota defensa, diu que aquests cinch mesos els ha passat fent probas.

¿Probas de qué? ¿Qué ha probat? ¿La paciencia dels barcelonins? ¿La magnitud de la seva... frescura?

Tots els que no tinguin els ulls al clatell deuen haver vist. Las probas, las famosas probas s' han reduhit á deixar la Gran-Via á las foscas, fent el sort als clamors de la opinió.

D' aquí aquí 's despenjava un fanal, d' aquí aquí se 'n despenjaven quatre; aquest pal estava quinze dias sense llum; d' aquell ne treyan el globo una tarde y ja no li posaven més.

¿Aixó es fer probas? ¿Aixis se passen cinch mesos, passejantse una capital de mitj milió d' habitants, ab la qual s' ha contret un compromís que semblava formal?...

Y mentres tant el tranvía funciona, els cotxes corran com uns desesperats y l' empresa s' embutxacar tranquilament els ingressos que li proporciona l' explotació de la línia.

Davant d' aquesta manifestació d' ignocència... inglesa, ¿qué li toca fer al Ajuntament?

El problema es tan senzill, que no 's necessita gayre penetració per resoldrel.

—¿Cóm está aixó dels llums?—ha de preguntar al *Inglés*.

—Faig probas.

—¿N' hi ha per molt temps?

—No ho sé.

—Donchs ves probant, y quan estiguis segur de que la iluminació va bé, ja m' avisarás. Interinament, queda suspesa la circulació eléctrica per la Gran-Via.—

Donde las dan las toman.

A. MARCH.

LO PRIMER BES

SONET

Mon cor, un jorn, tot plé d' ansia amorosa,
volguent de ma passió 'l sagell grabarte,
en ton rostre diví vaig demanarte
que 'm deixessis posar un bes, hermosa.

Tú, al principi, modesta y recelosa,
de mon desitj volías apartarte,
mes, qu' ets dona, per fi, vas recordarte
y en mos brassos caygueres pudorosa.

Recollada en mon pit ab indolencia
contemplo de tos ulls las bellas ninas
y encegat per son brill qu' es ma existencia
n' estremeix un petó tas galties finas
restant mos llabis bruts, á conseqüencia
del coloret y polvos que traginas.

LLORENS BONNIN.

LAS CABRAS DE LLET

Sentiría molt que las cabras se donguessin per agraviadas de lo que vaig á tenir l' honor de dir respecte á ellas.

Sempre la cabra ha sigut animal de la meua devoció y sols jo se la dolsa fruició qu' experimento al sentir en *La nina dels ulls blaus* que, en tant que

«pél pedregám
ni un brot d' agram

els bens perdonan,»

acreditant els seus amorosos instints,

«als cabridets

sos mugronets

las cabras donan.»

Mentres la cabra no s'aparta de la seva missió, ja sigui cultivant el poétich rengló pastoril, ja consagrantse á la benéfica tasca d' alimentar á l' *humanidad doliente*, sab que 'm té al seu costat disposat á fer el seu elogi y á cridar tantas vegadas com sigui precís: ¡Visca la cabra!

Pero la cabra, al fi ser mortal com tots nosaltres y subjecte á tota classe de necessitats, surt avuy al carrer ab molta freqüencia, y ho fa d' una manera que diu molt poch en favor de la seva educació.

Dugas incorreccions tinch que tirarli en cara, las dugas gravíssimas y dignas d' esmena.

La primera es la mala costum que las senyoras cabras han agafat d' anar sempre per las aceras.

Jo respecto com el que més las prerrogativas del sexo y sé perfectament que las cabras perteneixen á la *más bella mitad del género cabrio*.

Pero d' aixó á reconeixelshi els mateixos drets que á las senyoras, hi ha una distancia enorme que per cap concepte estich disposat á saltarla.

Que no ho prenguin las cabras á ofensa; pero alguna diferencia hi ha d' haver entre 'ls sers que caminan ab dos peus y 'ls que s' apoyan en quatre.

Además, si á las cabras se 'ls feya la concessió del transit per las aceras gab quin dret ho negaríam als demás—diguemho aixís—animals?

¿Qué diríam á las burras de llet si demá ens el demanessin?

¿Qué respondríam á las eugas si venían ab la mateixa pretensió?

L' acera, segons las Ordenansas municipals, ha sigut creada expressa y únicament per las personas, y ningú mes qu' ellas ha de tenir el dret de usufructuarla.

Y ara passém á la segona incorrecció, conseqüència immediata de la primera é indubtablement molt mes espantosa.

Me refereixo á... no sé com dirho... als *desperdicis* que las cabras solen escampar á son pas ab tan deplorable abundancia.

Es un espectacle desconsolador. Fíxinse avuy en el lloch que vulguin de la vía pública: es impossible donar un pas sense trepitjar... desperdicis de cabra.

¿Qué 'ls costaria als cabrers ensenyar una mica d'urbanitat als seus remats, fentloshi entendre que aixó no está bé, sobre tot quan se va per

l'acera y s' arriba fins á donar un qu' altre tom per las entradas?

O sino ¿no va dirse temps enrera que á Barcelona hi ha varias *fábricas* de café, quina primera materia son els *desperdicis* de cabra?

Pues que s' autorisi á aquestas *fábricas* pera recullir tots el que avuy se perden per las aceras.

La llimpiesa pública hi guanyará, las *fábricas* també y als que no preném café ens tindrà sense cuidado.

MATÍAS BONAFÉ.

NOSTRES REGIDORS

EN TREBALL

Tocant á mirar pel poble,
es curt de vista y no hi sent;
pero en tractantse del clero,
no han vist noy més complascent.

SEGUIDILLAS

Tinch ganas de casarme
y un home busco;
tant me fá si es un sabi
com si es un burro.
Tan sols desitjo
que li sobrin pessetas
pels meus capritxos.

Fá qu' estich per meréixer
deu anys ó dotze;
puig tinch vint primaveras
y vuyt á sobre.
Donchs ¡quí ho diria!
si 'm volgués sols un home...
¡fora felissal...

No 'm vingas ab romansos
dihent que m' estimas,
perque ab las tevas cosas
ja 'm tens mitj tipa.
Si tant t' agrado,
tira al dret y no 't torbis
que no m' espanto.

No comprench com hi ha noyas
que s' agravian
si 'l xicot, festejantlas,
s' extralimita.
No sigueu bledas,
y en comptes d' enfadarvos
preneus' revenja.

Tinch dos ulls com dos moras
y una boqueta
que ja mostra al obrirsem
un niu de perlas.
Veniu á casa
que cosas més preciosas
tinch amagadas.

Tan si plou com si neva,
com si está núvol,
demati, tarde y vespre
de casa surto.
Y molt m' empipa
qu' anant sola no trobi
may companyia.

Sé que vols declarar-te'm,
pero no gosas,
perque de ferho ab regla
no sabs la forma.
Si aixó t' abruma
també sabré donarte
l' embocadura.

Prou cantant seguidillas
m' esgargamello
per mirar d' aquest modo
si un marit pesco.
Pero ¡naranyas!
á pesar de mas tretas
¡no pasa un alma!...

OLIVA DOLSA.

LLIBRES

TEATRE D'AFICIONATS.—*Comedias y monòlegs*, per NARCÍS OLLER.—Feyta falta, en veritat, un' obra d'aquesta naturalesa. Generalment els aficionats que en las reunions y tertulias cultivan el teatro representen las obras mes en boga del repertori corrent. Y si 'ls cómichs de ofici solen representarlas mal, calculin quina feyna 'n farán els aficionats sobre tot quan se converteixen, y acostuma a succedir sovint, en imitadors servils de tal ó qual actor mes ó menos aplaudit. Nosaltres, en funcions de aquesta naturalesa, hem vist Calvos y Vicos, Guerreros y Cobeñas, y hasta Riquelmes y Cerbons, y creguin que quan no feyan llàstima, feyan riure de fàstich.

Ara bé, brindar als aficionats al art escènich un repertori apropiat, relativament fàcil, plé de distinció y cultura, que al mateix temps que ensenyi a parlar y produhirse ab naturalitat, tregui sos arguments de certes esferas socials, massa olvidadas per desgracia en lo teatro catalá, es á mon veure obra meritoria. Al empéndrela l' Oller ha seguit las petjadas de alguns autors estrangers, com Ferrier, Theuriot, Gondinet, Gros y Turgeneff, molt destres en aquesta classe de produccions que 'n diriam casulanias. De cada un d'ells n' ha donat una mostra per cert molt ben escullida y traduïda á consciencia, en aquest llenguatge teatral, que dintre de la naturalitat, ha de ser molt rich de modulacions y matisos. Y no content ab mostrar lo que 's fa en aquest particular fora de casa, ha tancat lo volum ab un proverbi (*Quin n' té se 'n busca*) y tres divertits monòlegs (*La grossa*, *Los pantalons* y *Médico-cirujano*), que constituïxen tres obretas excelents y notablement escrites.

Per tot lo qual lo distingit novelista s' ha fet acreedor al aplauso de tots els que desitjem lo progrés del renaixement literari catalá, fins á lograr influir en totas las esferas de la vida social.

Lo *Teatre catalá* es un fruyt sabros de una bona idea, que apart de un gust agradable conté llevors fecundants que 'l mateix autor y alguns altres ab prou vocació per imitarlo sabrán cultivar degudament, si 'ls aficionats al art escènich, com es d' esperar, cooperan á son laudable esforç.

LA DAMA DE LAS CAMELIAS, por A. DUMAS (hijo).—Forma 'l volum 71 de la popular *Colección Diamante*.—Lo títol de aquesta novela 'ns estolvía tot el treball de presentació. ¿Qui no coneix la primera creació de Dumas fill? La figura de Margarida Gautier es una de las mes teatrals del siglo que s' acaba, haventse reproduït fins á la sacietat y no cansantse 'l públich de véurela y aplaudirla. La novela basada en lo mateix assumpte del drama es una ampliació de aquest feta de ma mestra pel mateix autor, y no hi ha que dir quanta emoció desperta la seva lectura.

Per incloure-la íntegrament en un sol volum de la *Colección Diamante*, ha sigut menester aumentar lo número de páginas que acostuman á tenir els tomos de aquesta biblioteca y omplir aquestas de materia compacta. Representa, donchs, un obsequi especial dedicat als favoreixedors de aquest aplech d' obras escullidas, tant mes de agrahir en quant la traducció confiada al Sr. Tasso y Serra (*Torquato*)'s distingeix per laseva fidelitat y correcció.

ALTRES LLIBRES REBUTS.—*Elogio histórico del Doctor D. Juan Montserrat y Archs*, considerado como médico, hombre de ciencia, literato y académico, leído en la Real Academia de Ciencias y Artes de Barcelona, por el académico numerario de la misma, Doctor D. Ramón Codina Langlin.—Es un treball analítich dels mérits extraordinaris que enaltian al malhaurat Doctor Montserrat, escrit ab lo calor que dona l'amistat unida á la convicció íntima y al esperit de justicia.

... *Ramón Romani Puigdemolas*.—Biografía por Manuel Creus Ester.—Signé lligida en la sessió necrológica dedicada pel Foment del Treball nacional

á son ex-president, el día 8 del corrent mes. Lo senyor Creus ha sapigut posar de relleu els rasgos mes distintius del Sr. Romani, tan estimat de tot hom per sas grans iniciativas industrials y per son tracte franch y son caràcter jovial.

RATA SABIA.

LICEO

Dos concerts portem sentits de la serie de Quaresma, y 'ns plau poder consignar que s' han vist favorecuts per una numerosa concurrencia, lo qual indica que la bona música que avants feya badallar als amants del tenor, entra avuy á tot arreu, fins al Liceo.

Las tres primeras sinfonias del colossal Beethoven han sigut executadas concienzudament baix la batuta del mestre Nicolau: especialment las dos primeras, que son las més melódicas de la colecció, produhiren un efecte encisador. Desalluhí algún tant la tercera, una petita espifiada de un dels professors... y ara direm que no hi ha motiu ab aixó sols per tirar l' obra á mal borrás, com van intentar ferho alguns filarmònichs que no van al teatro sino ab l' idea preconcebuda de veure si algú rellisen, per tirárseli á sobre. Es un gust com un altre.

L' obra grossa, entre las executadas, es la escena de la *Consagració*; fragment de la llegenda sacra *París* de 'n Wagner. ¿Quin efecte de magestat solemne produheix aqueixa inspiració del gran músich de Bayreuth! Sols caldría veure aquest fragment ab tot l' aparato escènich que requereix, pera sentirse transportat á las mes elevadas regions del espiritualisme. La orquesta y 'ls corsos de 'n Millet l' executaren ab verdadera devoció, demostrant que á Barcelona posehim avuy elements suficientes pera farnos gosar las més elevadas concepcions del art diví.

En el concert del passat diumenje, l' *Orfeo catalá* ompli tota la segona part ab las *Flors de Maig* del immortal Clavé y algunas altras pessas de son escullit repertori, que produhiren un entusiasme delirant. ¿Quina sorpresa per molts liceístas empedernits que no creyan ni imaginavan que pogués cantarse tan bé!

NOVEDATS

De tres estrenos aném á donar compte somer per ordre cronològich.

Parigina, comedia de 'n Becque es una producció reduïda á pintar las lleugerías y coqueterías de una dona casada. *Le menage á trois*, ó siga la reunió de la muller, el marit y l' amant apareixen en escena sense embossos ni vels, ab una transparencia que faria estarrufar el nas, si tot lo que diuen y tot lo que fan no tingués l' *esprit* de que l' autor fa gala. Producció de un cinisme refinat y elegant, l' espectador la vá seguint ab gran encís, y sense donarse ben bé compte de si tot lo que veu y sent es una sátira ó una temptació.

La Mariani, en Zampieri y en Massi hi estigueren admirables.

Felicitat conjugal de 'n Vilabregue signé molt ben rebuda, entretenint al públich agradabilíssimament. No es certament una obra de un ordre superior; pero fa passar molt bé l' estona y fins arriba á interessar, revelant en lo seu autor un gran coneixement dels ressorts escènichs.

Per últim ab *Il controllore dei vagoni-letto* se 'ns ha presentat una *pochade* exhuberant de bon humor, ab cada situació còmica y ab cada xiste que fa partir de riure hasta á las butacas desocupadas.

ENTRE ELLS (per MARIANO FOIX.)

—Si un dia 't determinavas a obrir un establiment ¿per quin te decantarías?
—¿Jo?... Pel Banch d' Espanya.

Sols els francesos dominan aquest gènere, que nn té realment cap importància literària, però que 'o cambi produheix en els que van al teatro únicament a riure unas pessigollas irresistibles.

Mirin que aquella manera de anunciar el vi de Burdeos, per medi de una damisela que fà l'ullet als homes es una sortida que no se li ocorre mes que a n'en Brisson.

Si l'obra no fes riure tant, ens doldria que la Mariani empleés el seu gran talent interpretantla; però que s'hi ha de fer, si fins ab traballs de aquest gènere sol demostrarnos sa pasmosa flexibilitat!...

Ara sols falta que no vinga cap plegiari a *compondre* l'obra de 'n Brisson, aprofitant las gotetas del bon humor que tota ella destila, pera convertirlas en un brevatje ordinarior y groller, d'aquell que fa fer escarafalls a tota persona de bon gust.

GRAN-VIA

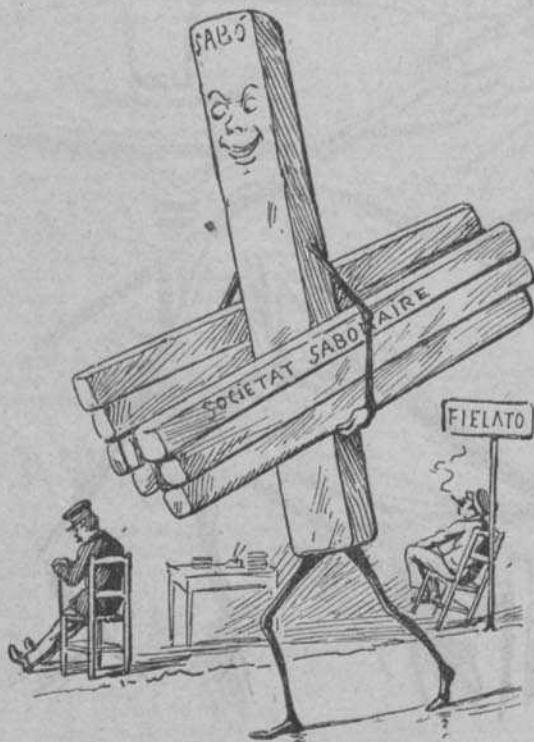
La bella *Monterde*, de qual figura 'n donarem els primors en nostre passat número es realment una bailarina seductora per sa presencia elegant y per la gracia ab que sab ballar.

Ha debutat en aquest teatro la primera triple Srta. Fernández Díaz. Té ven; però li falta educarla. Té ademés una figura bastant agradable, però no se 'n sab servir prou bé per encarnar els personatjes que representa. Mes atesa l'escassetat de bonas tiples que avuy com avuy se nota en el gènere xich, tenim per justificats, sempre dintre de un ordre relatiu, 'ls aplausos que 'l públich li dedica.

UNA OBRETA NOVA

No podém deixar de consignar que fou rebuda ab aplauso una nova sarsuela catalana estrenada últimament en el teatret de *La Aurora martinense*. Se titula *Mel y fel* y los autors Joaquim Borrell y Miguel Moncalp (de la lletra y música respectivament) sigueren ab insistencia cridats a las taulas en el transcurs de la representació y al final de l'obra.

QUI NO PROBA...

—Fa temps que crech que no 'm vigilan. Torném a probar si passa.

PREPARATIUS

Al *Lirich* s' está preparant la representació de una nova traducció del drama de Ibsen *Espectres*, deguda als Srs. Casas Carbó y Pompeu Fabra. El teatro intim es qui l'organisa, haventse encarregat del paper de Oswald el Sr. Gual.

A *Catalunya* estava anunciat per ahir a la nit la primera representació de la sarsuela nova a Barcelona: *La alegría de la huerta*, lletra dels Srs. Garcia Alvarez y Paso, y música del mestre Chueca.

N. N. N.

SERMONS DE QUARESMA

III

DESENTERRADORS Y MOTILLOS NOUS

*Pensaments purs... jo us dich que sou lascius
També vosaltres l'estimeu la Terra
pero hi ha vergonya en vostre amor.*

AIXÍ PARLÀ ZARATHUSTRA.

Ingénusos decadents: ¿Y de quin modo vau imposà al judici de las masses la vostra malehida xiifadura?... De manera senzilla y ben estranya: desenterrant la Idea Primitiva y adoptant motillos nous per reformarla. Sí; descobrint la gloria de poetas habitants de las *capas terciarias*; socavant pedestals d' algunas momias, vau trobà un *magateri* y van trobarse uns *papirus* de Thebas... ó de Mhebas, ab un tuf de florit qu' empestan l' ànima; resucitant també solfas escrites molt avants del Diluvi... de la tarde, que a pesar del verdet y la mullena, qualsevol *nin* las pot llegir encare; del Gran Budha y del tétich Zakia-Muni aprofitant a temps quatre ó cinch màximas; amanyagant el pre-rafaelisme (?) (pura japoneria sense gracia.) Y desseguida en *lapsus* acadèmihs, vau fer mil *parangons* de un art y l' altre, decidintvos per fi a adoptar l' històrich, d' hont van venir las grans ensarronada s: un forrellat de un comte imaginari comprat ara de poch a cal drapayre, una ullera d' un rey de la edad-mitja qu' a mitja-edat no hi veyà a quatre passas, cants populars autèntichs... (Sigle XII) del carrer d'en Lladó; tragedias clàssicas ab una *propietat* molt laberintica sobre 'l mateix terreno... de Valcarca; baixos-relleus del Greco fets a Sitges y odas d' Anacreont fetas a Gracia. Adoptant motillos nous com per exemple: las construccions *anuari-literarias*; els pastitxos en forma de dibuixos que van del Art modern a la *vanguardia* y la enfadosa y vil reminiscencia dels *leit-motifs* qu' heu afanat a Wagner; d' hont, per fi, 'n sortiran tals ximpleries, formas tan especials y tan estranyas, que tornarem a n' aquells temps odiosos del *si-si*, del *oydà* y de las *octavas*; y tornaran a fernes la santissima ab el *zim-zam* las *barcarolas* clàssicas. Y surtirán de nou, com si ho vegéssim: las tiradas de versos de la dama; els *tremolins* de flauta de las óperas y el *Patent* y el *London* de las petacas.

Y aixó es causa del vostre esclussivisme; de que teniu l' admiració llogada, que *tolereu* a Shakespeare y a Bethowen y ab fé d' eunuch, en cambi, ameu als Párias. Vosaltres que penseu tant a la moda, malparlant de las épocas romànticas,

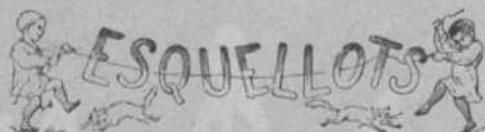
LA COBLA MUNICIPAL

—¡Hi ha qui diu que no servim, y aixó no 's pot tolerar. ¿Vritat que servirem sempre?—A lo menos, per cobrar.

y no n' hi ha cap, ni un sol, qu' al fi no tiri
als Jochs Florals, la institució mes rancia;
vosaltres que endiosats, al titularvos
sabis independents, tot se us aixampla
y al fé un' obra correu tot desseguida
á sapigué 'l parer dels... *terregada*.
A n' qui arribarém, com si ho vegéssim;
hi hem d' arribá á la curta ó á la llarga
y arribarém... El día que 'ns enganxin
á una *Condal* arribarém al Parque...
Perque ja hem arribat á n' els temps cursis
de demaná en concerts de temporada:
juegadors! juegadors! ab insistencia,
després d' un *Parsifal* com una casa.
Detallet molt petit pro que demostra
l' estragament artístich de una rassa
qu' ab mentiders esforços s' emancipa
en nom de l' Art vritat y sempre á espatllas
dels sentiments, per tots tan mal entesos,
de la Fé, del Amor y de la Patria.

FRA NOI.

La huelga dels conductors del tranvia va durar un día no mes: l' anglés va rendirse desseguida. De manera que aquí á Barcelona á lo menos, van triuñar els boers.

La major part de las condicions presentadas pels huelguistas siguieren aceptadas: únicament una quedá pendent de aprobació, divent consultar-se á Londres: es la que 's refereix al augment de salari. Els conductors demanan un duro de jornal, y al méu entendre al demanarlo fan obra patriótica.

Perque l' explotació del tranvia es un negoci molt gras per la empresa la qual, de deu en deu céntims recauda sumas importants que fan cap á Londres y de allí no tornan. Ab l' augment dels jornals una part de aquestas sumas se quedarán á Barcelona, y aixó sempre es un bé per la ciutat.

MODELO DE FRESCURA

El president:—¿S' aproba?

Tothom:—No, no, no!

El president:—Queda aprobat.

L'altre dia ho deya ab frasse pintoresca un conductor molt aixurit:

—Ja veureu noys; quan un te alguna diferencia ab els inglesos, lo primer que s'ha de fer es bloquejarlos el *pas de calés*.

Un episodi de l'última sessió celebrada per la Càmera de Comers de Barcelona, aqueixa corporació esquifada de la qual ne forma part tan sols una ínfima minoria de nostres comerciants y industrials.

El Sr. Girona presideix, y pregunta:

—¿Se aprueba la Memoria de la Directiva?

Varias veus:—No, no!...

El Sr. Girona:—Queda aprobada.

Aixís va anar; com un joch de mans que se li veu la trampa.

La vella del quento no volia morir may per veure sempre coses noves: en quant al octogenari capitalista tampoch vol morir; pero no per véurelas las cosas novas... sino per ferlas.

L'altre dia conversant ab una senyora molt piadosa, 'm digué:

—Cregui, amich meu, que desde que 'l Doctor Morgades ha manat que 's prediqui en catalá, no pot anarse a sentir cap sermó.

—¿Pero es possible—vaig preguntarli—que á vosté qu' es tan catalana, no li agradi l' us de la nostra llengua materna?

—Per lo mateix que m' agrada molt, no puch sufrir que la destrossin. La major part dels predicadors la ignoran per complet: se veuen molt apurats per expressar's hi, els faltan las paraulas per donar forma á las ideas, y á lo millor etjegan cada xavacanada, que á mí fins me donan esgarifansas, de manera que per no posarme nerviosa he decidit no anar a sentir cap sermó en catalá fins que 'ls predicadors que 'ls fan ne sápigán una mica mes.

Si es cert—y deu serho—lo que 'm deya aquella bona senyora, ara veurá 'l Dr. Morgades com certas midas presas sense la deguda preparació

donan sempre resultats contraproduhents. Son tiros que surten per la culata.

Avants de disposar que 'ls sermons se prediquessin en catalá, 'l Sr. bisbe devia exigir que 'ls predicadors aprenguessin aquest idioma familiarisante quan menos ab la lectura dels bons llibres.

El bondados Mossén Cinto Verdagner, tan aburit temps enrerá, podria prestar un gran servey si 'l Dr. Morgades li confiés una cátedra de depuració y de bon gust en l' us del catalá en profit exclusiu dels sacerdots que 's dedican á la predicació.

Al Liceo no hi ha *Segadors*, ni n' hi haurá segons diuen, fins al últim concert. Cantarlos avuy fora ocasionat á que la serie comensada no pogués acabarse y en aquest cas els coristas comprometerian la cantitat que cobran per cantar.

«Catalunya comtat gran!
no fem gresca, no fem gresca
que 'l fer gresca pot produhir
un enfado de la empresa,
y l' empresa 'ns pot tancar
els cordons de la bosseta.

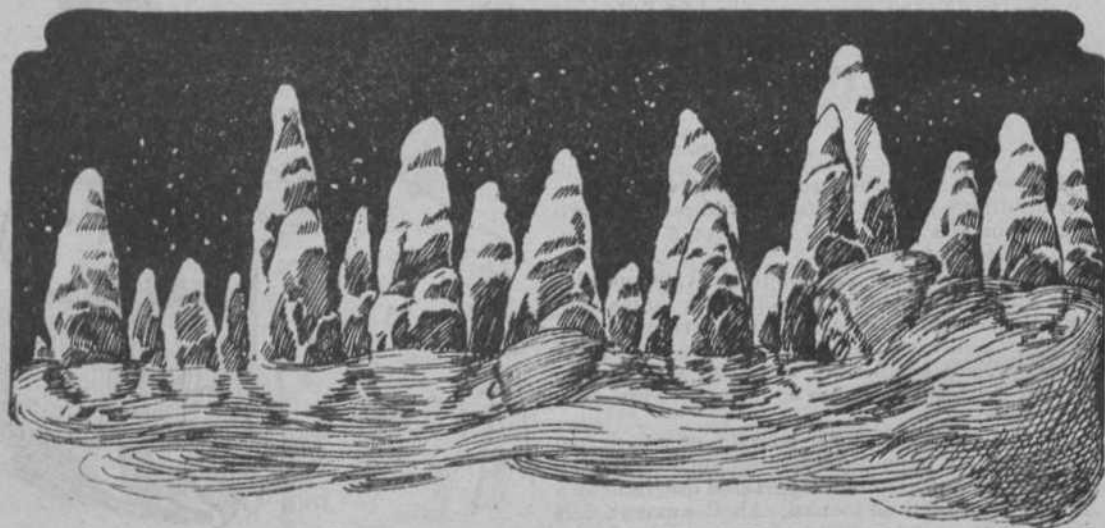
El blat encare es molt vert
y s' ha de anar molt alerta:
quan el blat siga ben ros
quan haguém cobrat la zeixa
llavors tots á dalt y á baix
cantarém ab veu frenética:

Bon cop de fals segadors de la terra
bon cop de fals!

¿Creuran qu' estich fondament conmogut davant de algún episodi del viatge dels comissionats del Foment al poble de Ataques?

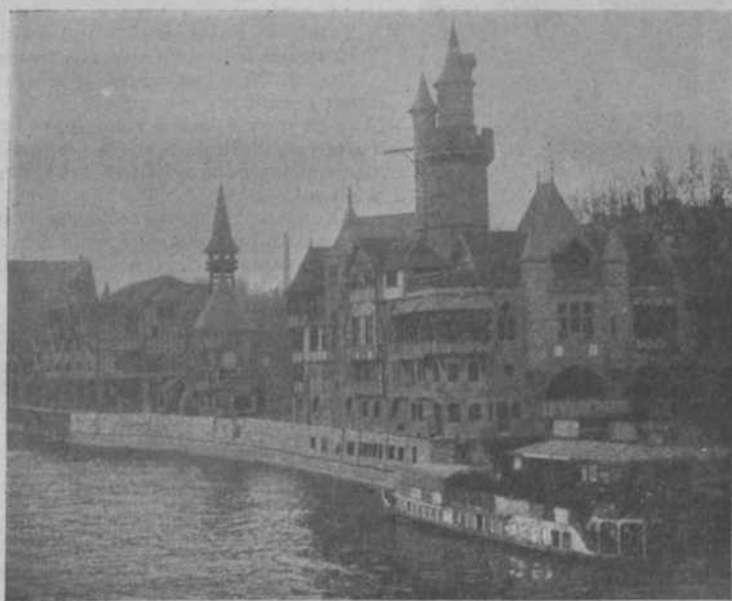
Allá van anar á portarhi 'ls ausilis de Catalunya, y succehi que 'l Sr. Russinyol, á lo millor del discurs qu' estava pronunciant, va comensar á fer lo que 'ls castellans ne diuen *pucheros*, y no podentse contenir ja mes, va acabar plorant com una criatura. Y com res s' encomana tant com las llágrimas y 'ls badalls, ja 'm tenen á tots els concurrents plorant també ab cada llágrima que 'ls hi queya, com sigrons.

NOTICIAS DE MONTSERRAT

—«Si volen mantecados bons y baratos, pujin aquí dalt.»

PRELIMINARS DE LA EXPOSICIÓ UNIVERSAL

L' ANTICH PARÍS

Un dels espectacles més curiosos de la pròxima Exposició 'serà la reconstitució del vell París, quins edificis, representats en la present fotografia, formen un llarg carrer a la vora del Sena.

Al poch rato tractaren de consolar-se de tanta pena, fent els honors deguts a un àpat suculent.

Vingueren els postres y ab els postres comensaren els brindis, y ab els brindis se 'ls n' anà altra vegada l' aixeta de las llàgrimes.

—¡Ah senyors—els hi hauria dit jo si hagués sigut fill de Ataquines, y m' hagués trobat allí present—quédinse aquí per sempre mes, y si un altre dia 's torna a calar foch al poble, plorant y fent plorar a tothom com ara han fet estich segur que apagarém l' incendi.

A la fundició dels Srs. Masriera y Campins vaig tenir ocasió de veure l' altre dia las obras que 'l célebre escultor Benlliure envia a la Exposició de París. Una magnífica estàtua de Velázquez colocada sobre un pedestal de marmol genialment esculpit; una fantàsica xamaneja monumental constituïda pels principals epissodis de l' Infern del Dant, y ab un grup del gran poeta y Virgili al cim; un toro entrant a la pica, y un altre toro ab l' espasa clavada, 'ls ulls entorbolits y a punt de caure.

—Hi falta una figura—vaig dir-me entre mí mateix al contemplar aquell portentós alarde de veritat y horror.—Hi falta un capellà ajudant al toro a ben morir.

Al peu podria posars'hi 'l lema: «*Espagne.*»

Y en Benlliure hauria fet l' obra mes sensacional de la pròxima Exposició de París.

Llegeixo a La Renaixensa:

«Ahir nit l' Ateneo Barcelonés inaugurà las tascas del present curs acadèmic que donà la senyoreta D.ª Adelina Domingo acompanyada al piano per la seva germana la Srta. D.ª Llucia.

Ara a lo menos no podrà dir-se que 'l President del Ateneo Sr. Domenech, no siga conseqüent ab las sevas ideas. Cert qu' ell no ha lle-

DISTRACCIONS CASULANAS

(De l'obra Tom-Tit, de la casa E. Capdeville.)

EL PEIX MÀGIC

Es un entreteniment molt divertit que s' prepara de la següent manera:

Se forada pels dos extrems un ou fresch, y xuclant per un cap se buida, tapant-se seguidament ab cera una de las duas oberturas. Ab franela vermella, retallada en la forma que 'l dibuix indica ó la que l'interessat prefereixi, se confecciona una especie de bossa ben cusida, dintre de la qual s'hi encaixa l'ou fins á la meytat, enganxantli ab cera, y pintant en l'altre meytat que surt ulls, boca y nas pera donarli aspecte de peix. La part del ou que conserva l'forat es la que ha d'anar á dins de la bossa. Verificadas ab cuydado aquestas operacions, s'introduheix el peix dintre d'un pot plé d'aygua, que s'tapa herméticament ab una pel·lícula de goma elàstica.

Posant la mà sobre 'l pot y apretant ó deixant d'apretar ab molt dissimulo, el peix puja y baixa dins de l'aygua á voluntat del operador y ab no poca sorpresa dels espectadors, que no s'expliquen la causa d'aquella rapidés y varietat de moviments.

git encare 'l discurs de reglament, pero á lo menos ha inaugurat el curs del Ateneo ab un concert económic.

Noticia de sensació:

La Sarah Bernhardt que ha de representar lo paper de duch de Reichstadt en lo nou drama de 'n Rostand «*L'Aiglon*» se proba una perruca y trobant que no li queya prou bé, va donar ordre al perruquer de que li tallés els cabells.

Y diuen els periódichs que aquests van caure dintre de un cistell de flors ahont la gran actriu els guarda cuidadosament.

Y ara diguin: ¿qué compón en Guerrita tallant-se la queta, al costat de la Sarah sacrificant la cabellera d'or?

En Guerrita se la va tallar per retirar-se del ofici, mentres que la Sarah se l'ha tallada pera continuar ab mes bríos que may sa gloriosa carrera de actriu.

Son molts els lectors del *Noticiero* que han trobat extrany que el *Padre Coria* haja interromput la serie de *quaresmals* que havia comensat en la semana anterior.

Si 'm prometen la reserva 'ls diré una cosa. Segons noticias el Dr. Morgades va dirigir-se á n' en Coria, suplicantli que las *quaresmals* successivas las escribís en catalá.

—¿Y cuanto voy ganando?—diuen que va preguntar en Martín Lorenzo.

Trasladada aquesta pregunta al bisbe, m'asseguran que 'l Dr. Morgades, sempre que s'hi esmeri y ho fassa bé, pensa reservarli la primera plassa de canonje que quedí vacante á la Catedral.

També la Patti sembla que s'talla la queta.

Retirada á la seva superba residència de Croig y Nos diuen que viurá y cantarà exclusivament pera 'l seu jove marit el baró de Lederstoin. Aquest may l'havia vista sobre las taulas de cap teatro públich, de manera que ara se'n podrà fer passar las ganas sentintli tot el repertori dedicat á ell sol.

Aquestas representacions privades varen comensar ab la *Traviata*. Y 'l seu marit no feya mes que aplaudirla. Tira peixet ¿quí no aplaudeix á un rossinyol tan fi.

Després de *La Traviata*, li cantarà *Il Barbero*. No s'hi diu si quan li canti *Il Barbero*, 'l baró de Lederstoin li dirá:

—Adelineta, filla... ¿vols fer 'l favor d'afeitar-me?

Ha mort á Amberes un pintor sense brassos, Carlos Jelu, que s'guanyava la vida, trayent copias dels Museos, á qual efecte aguantava la paleta ab un peu y ab l'altre manejava 'l pinzell.

Com á detall especial, els periódichs estrangers citan el següent: «El pintor sense brassos estava condecorat ab una ordre espanyola.»

¿Questió de simpatia! No podia faltarli al pintor que pintava ab els peus, l'admiració y la bona voluntat dels que governan ab els peus.

Demá dissapte veurá la llum el número extraordinari de *La Campana de Gracia* corresponent al mes de mars, ab text de gran actualitat y dibuixos de Molinó, Pellicer, Apeles Mestres y Foix (Mariano.)

Per acabar:

Exámen de Historia:

—Digui, jove: ¿qué sab respecte á la dona en l'Edat Mitja?

Resposta del alumno:

—Suposant que l'edat mitja de la dona siga dels 35 als 40 anys, se que si á n'aquesta edat no ha lograt casarse, regularment se queda per vestir sants.

A LO INSERTAT EN L'ÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Re-ca-ta-da*.
- 2.ª ANAGRAMA.—*Ans-Nas*.
- 3.ª GEROGLÍFIC COMPROMIT.—*Irun*.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Obras de APELES MESTRES

Microcosmos. <i>Íntimas y Fábulas.</i>	Ptas. 0'50
Cansons ilustradas.	3
Clavé. <i>Sa vida y sas obras.</i>	1
Coros.	1
Baladas.	6
La Garba.	3
Vobiscum.	2
Tradicions catalanas.	3
Epigramas.	1
Intermezzo (de Heine).	1
Llibre d' horas.	1

POEMAS

L' ànima enamorada.	1
Margaridó.	2
Gaziel.	2
Estiuhet de Sant Martí.	2
Poemas de mar. (En prempsa la 2. ^a edició)	2

ALBUMS

Granizada.	5
Dansa macabra.	1
¿Qué será?	0'50
Las mujeres de mañana.	0'50
Servicio obligatorio.	2

COLECCION DIAMANTE (Edición LÓPEZ)

ALEJANDRO DUMAS (hijo)

LA DAMA DE LAS CAMELIAS

NOVÍSIMA TRADUCCIÓN DE

Torcuato Tasso Serra

Precio 2 reales

Obra nueva de H. de BALZAC

EL MÉDICO RURALUn tomo 8.º Ptas. 1.

Encuadernado Ptas. 1'50

NARCIS OLLER**SCHOPENHAUER****TEATRE****SOBRE LA VOLUNTAD****D' AFICIONATS****EN LA NATURALEZA**Un tomo 8.º Ptas. 4.

TRADUCCIÓN DIRECTA DEL ALEMAN POR MIGUEL DE UNAMUNO

Precio 2 pesetas.

Obra nueva

RISAS Y LÁGRIMASpor **LUIS BONAFUOX**

Precio Ptas. 0'75

LO PUNT DE LAS DONAS

Singlot 15 de

SERAFÍ PITARRA

Sortirà aquesta senmana

Demà dissapte número extraordinari

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

Text d' actualitat de 'ls habituals redactors d' aquest semanari.—Dibuixos de M. Moliné, Apeles Mestres, Joseph Lluís Pellicer y M. Foix.

8 planas 10 céntims

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebirà á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certificat. Als corresponents de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

AL TRANSVAAL
LA TORNADA DEL BOER

—Com està això?
—Per primera vegada 'ns hem deixat pegar una mica. Ja veureu, pobres inglesos! Després de tants mesos de rebre,
be mereixien una petita compensació.